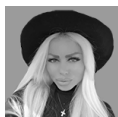

ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE REFERITOARE LA INFRAȚIUNEA DE VIOL

Andriana COTOROBAI

Abstract

Sexual violence is the most serious and influenceable form, in negative terms, of physical and moral assault over any person. Rape occupies first place among the crimes regarding sexual life and must be regarded as the characteristic crime for this group of crimes, representing the most serious form of breach of social relations and ethical and moral values whose protection represents the purpose of incrimination and punishment of crimes concerning sexual life. Taking into consideration the fact that the success of any man is owed to a healthy psychic, which is irrepressibly affected following a rape, a detailed analysis of this crime of increased seriousness shall be performed in the concerned article.

Keywords: *crime, rape, sexual violence, law, incrimination.*

Introducere. Libertatea sexuală, este definită ca posibilitatea persoanei, indiferent de sex, de a lua hotărâri în domeniul vieții sexuale fără temerea că i s-ar putea produce vreun rău. Faptele de încălcare a libertății sexuale sau de exercitare abuzivă a acesteia sunt incluse într-o categorie distinctă de infracțiuni, în capitolul al VIII-lea din Noul Cod penal.

În reglementarea Noului Cod penal infracțiunea de viol este definită ca fiind raportul sexual, actul sexual oral sau anal cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare, legiuitorul incriminând infracțiunea cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, iar pentru variantele agravante legiuitorul stabilind pedepse mai mari, acestea urmând a fi analizate în prezentul demers științific. Prin urmare, cu prilejul noii codificări legiuitorul a simțit nevoia de a modifica definiția legală anterioară instituită de art. 197 din Vechiul Cod penal care prevedea „săvârșirea infracțiunii prin act sexual, de orice natură, cu o persoană de sex diferit sau de același sex”, astfel potrivit Noului Cod penal „infracțiunea poate fi săvârșită prin raport sexual ori act sexual oral sau anal cu o persoană”¹.

---

¹ A se vedea art. 218 alin. (1) din Noul Cod penal.

Scopul studiului. Faptul că săvârșirea infracțiunii de viol se comite „prin constrângerea fizică sau punerea în imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare”², vine cu scopul spre studierea detaliată a acestei teme, deoarece nimeni nu are dreptul de a efectua nici o acțiune sau alegere, asupra sau în numele cuiva, fără consimțământul acestuia.

Anume această idee a controversat autorul, venind spre finalul acestui demers științific cu propuneri „de lege ferenda”, care după părerea sa ar influența micșorarea ratei violurilor și ar diminua reaua credință a făptuitorilor.

Rezultate obținute și discuții

1. Elemente de istoric ale infracțiunii de viol

O istorie a violului nu s-a scris încă. Totul conduce însă spre ea. Statisticile și procesele verbale actuale, referitoare la violențele sexuale, dau mai mult ca oricând o direcție a anchetei istorice³. În vremea din urmă, plângerile s-au înmulțit brusc, iar condamnările, mai ales cele pentru agresiuni asupra copiilor, au devenit de șase ori mai numeroase în ultimii zece ani⁴. În cele din urmă, încă de acum doua secole se observă o bulversare referitoare la violența sexuală, Jacques-Louis Ménétra confirmând faptul, în special prin afirmația: „totul conduce spre o istorie a violului”. Trecând de la o tăcere relativă la o expunere tumultuoasă, violența sexuală ca niciodată este prezentă în anchetele poliției, în procesele verbale de audieri și în articolele din presă sau în opinia publică⁵.

Istoria proceselor și a procedurilor arată și mai profund în ce măsură istoria violului nu s-ar putea limita la cea a violenței. Ea ne reamintește întrepătrunderea complexă dintre corp, privire, morală. De pildă rușinea încercată irepresibil de victimă ține de actul intim suportat, de imaginea ce i se dă, de posibila sa publicitate. Ea e alimentată de tema opacă a murdăririi, a înjosirii prin contact: răul străbătând victima, pentru a o transforma în ochii celorlalți. E o rușine ce se diferențiază, inevitabil, o dată cu istoria: cu atât mai dureroasă, cu cât universul păcatului îi condamnă concomitent pe ambii actori; cu atât mai apăsătoare, cu cât

---

² *Ibidem*.

³ A se vedea N. Henry, A. Powell, A. Flynn, *Rape Justice: Beyond the Criminal Law*, Palgrave Macmillan, 2015; C. McGlynn, V. E. Munro, *Rethinking Rape Law: International and Comparative Perspectives*, Routledge, 2010; N. Westmarland, G. Gangoli, *International Approaches to Rape*, The Police Press, Bristol, 2012.

⁴ De la un număr de 46 de condamnări pentru viol comis asupra unor minori în vârstă de mai puțin de 15 ani în 1984 se ajunge la 305 în 1993 (C. Burrelland, M. Monteil, „Les condamnations pour infraction aux mœurs de 1984 anul 1993”, *Infostat Justice*, Ministère de la justice nr. 44/1996).

⁵ Georges Vigarello, *Istoria Violului: sec. XVI-XX* (trad. B. Stanciu), Ed. Armarcord, Timișoara, 1998, p. 5.

rațiunea rămâne în mod perfid prizoniera certitudinii spontane a contactului degradant⁶.

După Unirea din 1859 a Principatelor Române, în cadrul bogatei activități legislative desfășurate în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, s-a elaborat și „Codul penal român”, redactat în 1864 și pus în aplicare la 1 mai 1865, la scrierea căruia s-a avut în vedere Codul penal francez din 1810 și în oarecare măsură Codul penal prusian din 1851⁷.

În Codul penal de la 1865, infracțiunile privitoare la viața sexuală se regăseau în titlul IV („crime și delictе contra particularilor”), la cap. I, secțiunea a V-a, intitulată „atentate în contra bunelor moravuri”. Fapta de viol era incriminată și denumită „atentat contra pudorii, cu violență” în art. 264, modificat prin *Legea din 17 februarie 1874*. Textul avea următorul conținut: „oricine va comite un atentat contra pudorii, îndeplinit sau cercat, cu violență, în contra unui individ bărbătesc sau femeiesc, se va pedepsi cu maximum închisorii, iar dacă crima s-a comis în contra persoanei unui copil mai mic de 15 ani împliniți, culpabilul se va pedepsi cu maximum reclusiunii”⁸.

2. Elemente de drept comparat

Franța. În Codul penal francez infracțiunea de viol este reglementată în Paragraful I, „Despre viol”. Art. 222-23 definește infracțiunea de viol ca „orice act de penetrare sexuală, de orice natură ar fi, comis asupra persoanei aproapei prin violență, constrângere, amenințare sau surprindere constituie un viol. Violul se pedepsește cu cincisprezece ani „închisoare penală”. Art. 222-24, (*Legea nr. 98-468 din 17 iunie 1998 art. 13 Monitorul Oficial din 18 iunie 1998*), (*Legea nr. 2003-239 din 18 martie 2003 art. 47 VIII Monitorul Oficial din 19 martie 2003*), reglementează infracțiunea de viol că s-ar pedepsi cu douăzeci ani închisoare penală⁹:

„1. dacă a provocat o mutilare sau infirmitate permanentă; 2. dacă este comisă asupra unui minor de cincisprezece ani; 3. dacă este comisă asupra unei infirmități, unei deficiențe fizice sau psihice sau unei sarcini, este evidentă sau cunoscută de autor; unei persoane a cărei vulnerabilitate specială, datorită vârstei, unei boli; 4. dacă este comisă de către un ascendent legitim, natural sau adoptiv, sau de orice altă persoană ce are autoritate asupra victimei; 5. dacă este comisă de o persoană care abuzează de autoritatea pe care i-o conferă funcțiile sale; 6. dacă este comisă de mai multe persoane ce acționează în capacitate de autor sau complice; 7. dacă este comisă cu utilizarea sau amenințarea unei arme; 8. dacă victima a fost pusă în legătură cu autorul faptelor datorită utilizării, pentru difuzarea mesajelor cu

⁶ *Ibidem*, p. 6.

⁷ <http://www.cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2002-disertatie-masterat/78-02-evoluia-incriminarii-violului-in-dreptul-romanesc>, secțiunea 2.

⁸ *Ibidem*.

⁹ <https://ro.scribd.com/doc/93392414/Codul-Penal-Francez>, art. 222-23.

destinația unui public nedeterminat, a unei rețele de telecomunicații; 9. dacă a fost comisă din cauza orientării sexuale a victimei”¹⁰.

Violul se pedepsește cu treizeci de ani închisoare penală dacă a provocat moartea victimei. Primele două aliniate din articolul 132-23 cu privire la perioada de cauțiune se aplică infracțiunii prevăzute de acest articol, reglementează art. 222-25¹¹. Art. 222-26 incriminează violul cu închisoare penală pe viață dacă este precedat, însoțit sau urmat de torturi sau de acte de barbarie. Respectiv primele două aliniate din art. 132-23 cu privire la perioada de cauțiune se aplică infracțiunii prevăzute de acest articol¹².

Republica Moldova. În Codul penal al Republicii Moldova infracțiunea de viol se găsește în Capitolul IV, art. 171, intitulat „Infracțiunile privind viața sexuală”¹³. Infracțiunea de viol în Codul penal al Republicii Moldova este definită astfel: (1) Violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani¹⁴. Se pedepsește cu închisoarea de la 5 la 12 ani violul: a) săvârșit de către o persoană care anterior a mai săvârșit un viol prevăzut la alin. (1); b) săvârșit cu bună-știință asupra unui minor; b¹) săvârșit cu bună-știință asupra unei femei gravide; b²) săvârșit asupra unui membru de familie; „[art. 171 alin. (2) lit. b²) introdusă prin LP167 din 09.07.10, MO155-158/03.09.10 art. 551], c) săvârșit de două sau mai multe persoane; varianta d) exclusă; e) însoțit de contaminarea intenționată cu o boală venerică; f) săvârșit cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice, [art. 171 alin. (2) lit. f) în redacția LP252 din 08.11.12, MO263-269/21.12.12 art. 855], varianta g) exclusă¹⁵. Variantele agravate ale infracțiunii de viol, art. 171 alin. (3), din Codul penal al Republicii Moldova, se sancționează cu pedeapsa închisorii de la 10 ani la 20 de ani sau cu detențiune pe viață, aceste variante fiind violul: a) persoanei care se află în grija, sub ocrotirea, protecția sau paza, la educarea sau tratamentul făptuitorului; b) unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani; c) însoțit de contaminarea intenționată cu maladia SIDA; d) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății; e) care a provocat din imprudență decesul victimei;

¹⁰ [https://ro.scribd.com/doc/93392414/Codul-Penal-Francez, art. 222-24.](https://ro.scribd.com/doc/93392414/Codul-Penal-Francez,art.222-24.), (*Legea nr. 98-468 din 17 iunie 1998 art. 13 Monitorul Oficial Francez din 18 iunie 1998*), (*Legea nr. 2003-239 din 18 martie 2003 art. 47 VIII Monitorul Oficial Francez din 19 martie 2003*).

¹¹ [https://ro.scribd.com/doc/93392414/Codul-Penal-Francez, art. 222-25.](https://ro.scribd.com/doc/93392414/Codul-Penal-Francez,art.222-25.)

¹² [https://ro.scribd.com/doc/93392414/Codul-Penal-Francez, art. 222-26.](https://ro.scribd.com/doc/93392414/Codul-Penal-Francez,art.222-26.)

¹³ <http://lex.justice.md/md/331268/>, Capitolul IV, „Infracțiunile privind viața sexuală”, art. 171.

¹⁴ <http://lex.justice.md/md/331268/>, Capitolul IV, art.171, alin. (1).

¹⁵ <http://lex.justice.md/md/331268/>, Capitolul IV, art. 171, alin. (2), [art.171 al. (2), lit.b2) introdusă prin LP167 din 09.07.10, MO155-158/03.09.10 art. 551]”, „[art.171 alin. (2), lit. f), în redacția LP252 din 08.11.12, MO263-269/21.12.12 art.855]”.

f) soldat cu alte urmări grave¹⁶.

Infrațiunea de viol art. 171, din Codul penal al Republicii Moldova reflectă o majoră asemănare cu infrațiunea de viol, art. 218 din Codul penal român, întrucât legiuitorul Republicii Moldova s-a inspirat în mare parte din legislația României.

Spania. În Codul penal spaniol infrațiunea de viol este reglementată în Titlul VIII, „Infrațiuni împotriva libertății și indemnității sexuale”, Capitolul I intitulat „Agresiunile sexuale”, art. 178-179¹⁷. Art. 178 Cod penal spaniol definește agresiunea sexuală „persoana care atentează la libertatea sexuală a altei persoane, prin violență sau intimidare, va fi pedepsită ca răspunzătoare de agresiune sexuală cu pedeapsa închisorii de la 1 la 4 ani”¹⁸. Violul în Codul penal spaniol este reglementat în art. 179 „Când agresiunea sexuală constă în accesul carnal pe cale vaginală, anală sau bucală sau introducerea de membre corporale sau obiecte pe una din primele două căi, persoana responsabilă va fi pedepsită pentru viol cu pedeapsa închisorii de la 6 la 12 ani”.

1°. Comportamentele anterioare vor fi pedepsite cu pedeapsa închisorii de la 4 la 10 ani pentru agresiunile prevăzute în art. 178 și de la 12 la 15 ani pentru cele prevăzute în art. 179, când concură una din următoarele circumstanțe: 1. când violența sau intimidarea exercitată îmbracă forme deosebit de degradante sau umilitoare; 2. când faptele sunt comise prin participarea a două sau mai multor persoane; 3. când victima este deosebit de vulnerabilă, datorită vârstei, bolii sau situației și, în orice caz, când aceasta este mai mică de 13 ani; 4. când, pentru înfăptuirea delictului, persoana responsabilă s-a prevalat de o relație de superioritate sau de rudenie, este ascendent, descendent sau frate natural sau prin adopție, sau prin afinitate cu victima; 5. când autorul face uz de obiecte periculoase, susceptibile de a provoca moartea sau una din vătămrile prevăzute în articolele 149 și 150 ale acestui Cod, fără a se aduce atingere pedepsei care s-ar putea aplica pentru moartea sau vătămrile cauzate.

2° Dacă concură două sau mai multe din circumstanțele anterioare, pedepsele prevăzute în acest articol se vor aplica în jumătatea lor superioară¹⁹.

3. ANALIZA FACTORILOR PREEXISTENȚI AI INFRAȚIUNII DE VIOL

Obiectul infrațiunii. Obiectul juridic special. Obiectul juridic special al infrațiunii de viol îl constituie relațiile sociale care se referă la libertatea sexuală a oricărei persoane de a întreține relații sexuale după propria sa voință.

¹⁶ <http://lex.justice.md/md/331268/>, Capitolul IV, art. 171, alin. (3).

¹⁷ <https://ro.scribd.com/doc/91084903/Codul-Penal-Spaniol>, TITLUL VIII „Infrațiuni împotriva libertății și indemnității sexuale”, CAPITOLUL I „Agresiunile sexuale”, art. 178-179.

¹⁸ <https://ro.scribd.com/doc/91084903/Codul-Penal-Spaniol>, TITLUL VIII „Infrațiuni împotriva libertății și indemnității sexuale”, CAPITOLUL I „Agresiunile sexuale”, art. 178.

¹⁹ <https://ro.scribd.com/doc/91084903/Codul-Penal-Spaniol>, TITLUL VIII „Infrațiuni împotriva libertății și indemnității sexuale”, CAPITOLUL I „Agresiunile sexuale”, art. 179.

Faptele menționate lezează nu numai valori sociale importante ale persoanei, cum ar fi libertatea și inviolabilitatea sexuală, ci pot aduce atingere și altor valori sociale referitoare la persoană, cum ar fi: viața, integritatea corporală sau sănătatea victimei, care poate constitui obiect juridic secundar al infracțiunii²⁰.

Obiectul material. Obiectul material al infracțiunii este reprezentat de corpul unei persoane asupra căreia se săvârșesc raporturi sexuale, acte cu caracter sexual oral sau anal. Aceste acțiuni comise asupra unui cadavru vor constitui infracțiunea de profanare de cadavre sau morminte (art. 383 Cod penal)²¹. Corpul unei persoane vii reprezintă obiectul material al infracțiunii de viol și este foarte important de specificat faptul dacă violul are loc asupra unei persoane decedate, aceasta va constitui infracțiunea de profanare de cadavre și nu infracțiunea de viol.

Mihail Udroișu definește obiectul material al infracțiunii de viol ca fiind corpul persoanei în viață, iar în cazul în care o persoană întreține cu știință un act sexual cu o persoană decedată, se va reține săvârșirea infracțiunii de profanare de cadavre sau morminte (art. 383 Cod penal)²².

Subiectul activ. În sens juridic, infractorul este persoana care comite o faptă, care prezintă pericol social, săvârșită cu vinovăție și prevăzută de legea penală²³. Subiectul activ al acestei infracțiuni poate fi orice persoană, atât de sex masculin, cât și de sex feminin, care prin constrângere sau profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința, o supune unui raport sau act sexual oral sau anal.

Participația penală datorită modului de comitere este posibilă în toate formele sale – coautorat, instigare, complicitate.

Având în vedere că actul sexual de orice natură presupune o mare varietate de acțiuni prin care se poate realiza elementul material al laturii obiective, se consideră că, în formularea actuală, este posibilă săvârșirea de acte de natură sexuală concomitent de mai mulți autori, asupra aceleiași persoane, astfel coautoratul devenind posibil²⁴.

În ceea ce privește coautoratul, există opinii controversate. După o primă opinie, actul sexual de orice natură, care definește elementul material al laturii obiective a infracțiunii de viol, în actuala reglementare, este și rămâne și el în felul în care a fost conceput un act unic care respectiv nu poate fi săvârșit de mai multe persoane împreună în calitate de coautori.

---

²⁰ Alexandru Boroi, *Drept penal. Partea specială*, Ed. C.H. Beck, București, 2016, p. 123.

²¹ *Ibidem*.

²² Mihail Udroișu, *Drept penal. Partea specială: Sinteze și Grile*, ed. a 2-a revizuită și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2015, p. 152.

²³ Ioan Doltu, Vasile Draghici, *Criminologie*, Ed. Fundației „Andrei Șaguna”, Constanța, 2004, p. 24.

²⁴ A. Boroi, *op. cit.*, p. 123.

După prima opinie se relatează faptul că fiecare act sexual, indiferent de natura acestuia – heterosexual sau homosexual (homosexualitate anală activă), prin însuși specificul lui, este unic, astfel încât exclude săvârșirea lui de către doi autori. Astfel se precizează faptul că săvârșirea concomitentă de două sau mai multe persoane a unor acte sexuale – heterosexuale sau homosexuale – nu determină calitatea de coautori ai acestora, fiecare dintre ei săvârșind individual, în persoana proprie, respectiv ca autor, actul sexual²⁵.

Subiectul pasiv. Victima este persoana împotriva căreia sau a intereselor căreia se săvârșește infracțiunea²⁶. Subiectul pasiv al infracțiunii de viol poate fi orice persoană indiferent de sex ori de vârsta acesteia. Victima infracțiunii de viol, atât în cazul în care are același sex cu agresorul, cât și atunci când este de sex diferit, poate fi obligată fie să suporte actul sexual ori raportul sexual din partea făptuitorului, fie să îndeplinească ea însăși actul sexual, sub constrângere, asupra acestuia.

Dacă victima nu avea 16 ani împliniți la data săvârșirii faptei, făptuitorul va răspunde penal pentru forma agravată a violului. Calitatea de rudă în linie directă, frate ori soră cu făptuitorul atrage răspunderea penală pentru forma agravată a violului. Subiect pasiv al infracțiunii de viol poate fi și soția făptuitorului, deoarece nu se poate reține că aceasta ar fi exprimat un consimțământ *sine die* asupra actelor sexuale din timpul mariajului. Dacă s-ar accepta acest punct de vedere, am fi în prezența unei cedări necondiționate a libertății sexuale a femeii măritate, deși, în realitate, aceasta se bucură la rândul ei de un drept absolut de a dispune liber de propriul corp, astfel soția făptuitorului este subiect al infracțiunii de viol²⁷. Existența unor relații personale anterioare între victimă și făptuitor nu exclude comiterea infracțiunii de viol (de pildă, existența unei relații de prietenie, concubinaj ori chiar și ipoteza în care victima întreținuse anterior acte sexuale consimțite cu făptuitorul), efectiv pluralitatea de subiecți pasivi atrage reținerea pluralității de infracțiuni²⁸. Respectiv, se deduce faptul că subiect pasiv al infracțiunii de viol poate fi orice persoană, atât de sex feminin, cât și de sex masculin.

Nu are relevanță dacă subiectul pasiv a mai avut vreo relație sexuală cu făptuitorul sau nu ori cu altă persoană. Precum am relatat și anterior, subiect pasiv este chiar și soțul făptuitorului, în modalitatea în care acesta îl constrânge pentru a întreține o relație sexuală²⁹.

---

²⁵ Vasile Dobrinoiu, Mihai Adrian Hotca etc. al., *Noul Cod penal Comentat. Partea specială*, ed. a 3-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2016, pp. 162-163.

²⁶ I. Doltu, V. Drăghici, *op. cit.*, p. 24.

²⁷ George Antoniu, Tudorel Toader (coord.), *Explicațiile Noul Cod Penal*, vol. III (art. 188-256), Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 185.

²⁸ M. Udrouiu, *op. cit.*, p. 153.

²⁹ A. Boroi, *op. cit.*, p. 161.

4. CONȚINUTUL CONSTITUTIV AL INFRAȚIUNII DE VIOL.

Latura obiectivă. Elementul material. Elementul material al infracțiunii de viol constă într-o acțiune care poate fi sub formă de raport sexual, act sexual, oral sau anal cu o persoană de sex diferit sau de același sex.

Legea are în vedere în respectiva relație atât raportul sexual normal între două persoane de sex opus, cât și orice altă acțiune de satisfacere a nevoilor sexuale cu o altă persoană, indiferent de sexul acesteia³⁰. Prin raport sexual, susceptibil să constituie elementul material al infracțiunii de viol, legea înțelege acea conjuncție a sexelor în care organul bărbătesc, care realizează procreația, pătrunde în organul corespunzător al părții feminine, chiar dacă actul nu a continuat până la finalizarea condițiilor în care se poate realiza procreația³¹. Noul Cod penal a reglementat infracțiunea de viol pornind de la ideea de act de penetrare, astfel încât în conținutul acestei infracțiuni se va include:

a) raportul sexual: adică actul de conjuncție a organului sexual masculin cu cel feminin;

b) actul sexual oral, respectiv actul sexual anal, indiferent dacă acestea sunt între persoane de același sex (acte sexuale homosexuale) sau între persoane de sex diferit (acte sexuale heterosexuale);

c) actele de penetrare vaginală sau anală indiferent de modalitatea în care acestea sunt realizate (de pildă, prin introducerea în vagin, respectiv în anus de obiecte, degete, prin obligarea victimei să întrețină un act sexual cu un animal etc.); nu prezintă importanță dacă actele de penetrare vaginală sau anală au fost comise de făptuitor, de făptuitor prin intermediul unui animal, sau dacă acesta a obligat victima să procedeze în acest sens³².

Urmarea imediată. Urmarea imediată a infracțiunii de viol constă în încălcarea libertății victimei de a decide cu privire la întreținerea unui act sexual³³. Respectiv ca urmare a folosirii mijloacelor enumerate anterior, prin care se comite infracțiunea de viol, trebuie să se producă o încălcare a inviolabilității sexuale a persoanei³⁴. Infracțiunea de viol mai poate avea și alte urmări (în unele variante agravate) constând în vătămarea gravă a integrității sau a sănătății ori moartea victimei.

Trebuie evidențiat că aceste urmări vor atrage un tratament agravat al făptuitorului, dar ele nu condiționează existența faptei de viol³⁵. Varianta agravată prevăzută în alin. (3) lit. e) (fapta a avut ca urmare vătămarea corporală) constă în aceea că sunt lezate, pe lângă relațiile sociale referitoare la libertatea și inviola-

³⁰ *Ibidem*, p. 161.

³¹ *Ibidem*.

³² M. Udrouiu, *op. cit.*, pp. 153-154.

³³ Georgina Bodoroncea, Valerian Cioclei et. al., *Codul Penal. Comentariu pe articole art. 1-446*, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 452.

³⁴ A. Boroi, *op. cit.*, p. 162.

³⁵ V. Dobrinou, M. D. Hotca, *op. cit.*, p. 171.

bilitatea sexuală a persoanei de sex diferit sau de același sex, și relațiile sociale privind dreptul persoanei la integritatea corporală sau sănătate. Ne aflăm în situația acestei agravante atunci când s-a produs vreuna dintre urmările prevăzute în art. 194 Cod penal, ca urmare a violențelor exercitate asupra victimei în scopul constrângerii la un act sexual ori ca urmare a brutalității actului sexual³⁶.

Legătura de cauzalitate. Legătura de cauzalitate rezultă, în principiu, din materialitatea faptei (ex re); la variantele agravate comise cu praeterintenție trebuie dovedită legătura de cauzalitate [art. 218 alin. (3) lit. e) și alin. (4) NCP]³⁷. Între acțiunea inculpatului și urmarea imediată trebuie să existe o legătură de cauzalitate, care va fi demonstrată în fiecare caz individual³⁸.

Evident că legătura de cauzalitate dintre acțiunea incriminată și urmarea imediată rezultă din însăși materialitatea faptei (ex re). În situația în care făptuitorul urmează să răspundă pentru comiterea infracțiunii de viol în variante agravate (s-a produs vătămarea corporală ori moartea acesteia), va fi necesar să se stabilească existența legăturii de cauzalitate între activitatea incriminată și rezultatul final³⁹.

Latura subiectivă. Elementul subiectiv. Infracțiunea de viol se săvârșește, sub aspectul elementului subiectiv cu intenție directă. Autorul infracțiunii de viol are reprezentarea că prin acțiunea sa va avea loc un act sexual de orice natură cu o persoană de sex diferit sau de același sex, prin constrângerea victimei sau punerea acesteia în imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința ori profitând de această stare și urmărește (dorește) acest rezultat.

Cât despre violul comis asupra unei victime în imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, făptuitorul trebuie să cunoască starea victimei de neputință, eroarea asupra acestei împrejurări înlăturând incidența legii penale⁴⁰. Alexandru Boroș afirmă faptul că în literatura de specialitate, legat de forma de vinovăție, în cazul violului s-a susținut că această infracțiune poate fi comisă și cu intenție indirectă. În cazul formelor de la alin. (3) lit. e) și alin. (4) forma de vinovăție este praeterintenția⁴¹. În opinia lui Mihail Udrouiu, infracțiunea de viol se săvârșește cu intenție directă, nespecificând posibilitatea comiterii infracțiunii de viol sub aspectul elementului subiectiv cu intenție indirectă⁴².

În cele din urmă se evidențiază faptul că există păreri împărțite referitoare la elementul subiectiv al laturii subiective, acestea variind de la un autor la altul, unii autori susținând că infracțiunea de viol se comite doar cu intenție directă, în timp ce alții susțin că se poate comite atât cu intenție directă, cât și indirectă.

³⁶ *Ibidem*.

³⁷ M. Udrouiu, *op. cit.*, p. 155.

³⁸ A. Boroș, *op. cit.*, p. 162.

³⁹ V. Dobrinou, M.A. Hotca, *op. cit.*, p. 171.

⁴⁰ *Ibidem*, p. 171.

⁴¹ A. Boroș, *op. cit.*, p. 162.

⁴² M. Udrouiu, *op. cit.*, p. 155.

Mobilul și scopul. În cazul modalității simple a infracțiunii de viol legea nu cere ca făptuitorul să urmărească prin săvârșirea faptei realizarea unui anumit scop. Dacă s-a urmărit comiterea faptei în scopul producerii de materiale pornografice, respectiva faptă va constitui o modalitate agravată a violului [art. 218 alin. (3) lit. d) C. pen.]⁴³.

Materialele pornografice nu au o definiție clară în legislația în vigoare, drept pentru care se folosește definiția din Legea nr. 196/2003 pentru prevenirea și combaterea pornografiei, care definește pornografia ca fiind „actele cu caracter obscen, precum și materialele care reproduc sau difuzează asemenea acte”. În continuare, materialele cu caracter obscen sunt definite ca fiind „obiecte, gravuri, fotografii, holograme, desene, scrieri, imprimare, embleme, publicații, filme, înregistrări video și audio, spoturi publicitare, programe și aplicații informatice, piese muzicale, precum și orice alte forme de exprimare care prezintă explicit sau sugerează o activitate sexuală”. Din cele două definiții combinate se concluzionează faptul că materialele cu caracter obscen, în sensul Legii nr. 196/2003, constituie materiale pornografice în sensul prevederilor art. 218 C. pen. Dacă scopul pentru care se realizează violul se realizează, în sensul că materialele pornografice sunt astfel produse, se va reține în concurs și infracțiunea de pornografie infantilă prevăzută în art. 374 C. pen.⁴⁴.

Dacă făptuitorul a comis fapta determinat de un anumit mobil (de exemplu, gelozie, răzbunare), această împrejurare va fi avută în vedere la individualizarea judiciară a pedepsei⁴⁵. Respectiv deducem faptul că nu interesează la forma tip sau asimilată mobilul sau scopul cu care a fost săvârșită activitatea infracțională; acestea pot fi avute în vedere de instanță la individualizarea pedepsei⁴⁶.

Tentativa. Tentativa infracțiunii de viol este posibilă numai în forma imperfectă și incriminată; deși violul este o infracțiune de rezultat, nu este posibilă tentativa perfectă; astfel nu se va reține săvârșirea unei tentative la infracțiunea de viol atunci când făptuitorul ia hotărârea de a întreține un raport sexual cu victima, dar la opunerea acesteia renunță la continuarea actelor infracționale⁴⁷.

Actele preparatorii sunt posibile, dar nu sunt incriminate; ele pot constitui acte de complicitate anterioară sau pot intra în conținutul tentativei. În ipoteza în care se reține că faptele concrete comise nu relevă existența unei tentative la viol, organele judiciare trebuie să verifice și dacă acestea nu constituie o faptă tipică de agresiune sexuală⁴⁸. Există tentativă de viol în situația în care autorul a folosit constrângerea (amenințarea ori alte violențe) împotriva victimei pentru a o

⁴³ G. Antoniu, T. Toader, *op. cit.*, p. 190.

⁴⁴ V. Dobrinou, M. A. Hotca, *op. cit.*, p. 171.

⁴⁵ G. Antoniu, T. Toader, *op. cit.*, p. 190.

⁴⁶ M. Udrouiu, *op. cit.*, p. 155.

⁴⁷ *Ibidem*, p. 159.

⁴⁸ *Ibidem*.

determina la acte sexuale de orice natură ori a profitat de starea de neputință a victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința, pentru a întreține acte sexuale, dar acestea nu s-au putut realiza din motive independente de voința făptuitorului. Nu există tentativă de viol pedepsibilă în cazul în care făptuitorul, după folosirea violențelor sau amenințărilor, a renunțat de bunăvoie la realizarea actului sexual, dar în acest caz făptuitorul va fi pedepsit pentru actele de violență sau amenințare, în măsura în care condițiile de incriminare sunt îndeplinite. Există însă tentativă când făptuitorul a început executarea actelor de constrângere, dar, datorită unei împrejurări independente de voința sa, actul sexual nu a avut loc⁴⁹.

În cazul constrângerii fizice, vor constitui acte de tentativă: imobilizarea victimei, ruperea hainelor trântirea la pământ, aplicarea de lovituri etc., adică orice act de constrângere fizică prin care se urmărește paralizarea rezistenței fizice a victimei și punerea ei în imposibilitatea de a cere ajutor. Iar în cazul constrângerii morale, vor constitui acte de executare amenințarea cu moartea sau cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății ori cu darea în vileag a unei fapte compromițătoare etc., comisă astfel încât să provoace victimei o stare de temere care să îi paralizeze voința și care să-i creeze convingerea că pericolul cu care este amenințată nu ar putea fi înlăturat fără riscuri pentru ea sau alte persoane decât prin cedare în fața făptuitorului⁵⁰.

Este posibilă desistarea drept cauză de nepedepsire a tentativei; însă nu se va reține existența desistării atunci când violul nu s-a putut produce din pricina unei deficiențe și incapacități fizice momentane a făptuitorului⁵¹. În principiu, în situația în care infracțiunea de viol nu se consumă rămânând în faza tentativei, lipsirea ilegală de libertate își redobândește caracterul autonom, urmând a fi reținută în concurs cu tentativa la viol; ca excepție, în ipoteza în care imediat după exercitarea unui act de violență sau constrângere se încearcă comiterea unui viol care din orice motive nu se consumă se va reține că lipsirea de libertate este totuși absorbită în viol [de pildă, în cazul în care infractorul împinge victima într-un loc fără vizibilitate (de exemplu, într-un gang) și imediat încearcă să întrețină prin constrângere un act sexual oral cu aceasta fără a reuși, se va reține numai comiterea unei tentative la infracțiunea de viol]⁵². Tentativa violului intră în concurs cu infracțiunea de vătămare corporală sau cu infracțiunea de omor, dacă prin violențele exercitate asupra victimei în scopul de a avea un act sexual cu ea – act pe care nu a reușit să-l realizeze – făptuitorul i-a produs acesteia o vătămare corporală gravă sau moartea, rezultat pe care rezultă că l-a dorit sau acceptat⁵³.

⁴⁹ V. Dobrinou, M.A. Hotca, *op. cit.*, pp. 173-174.

⁵⁰ G. Antoniu, T. Toader, *op. cit.*, p. 191.

⁵¹ M. Udroui, *op. cit.*, p. 160.

⁵² *Ibidem*.

⁵³ V. Dobrinou, M. A. Hotca, *op. cit.*, p. 174.

Consumarea și epuizarea. Infracțiunea de viol se consumă în acel moment în care, ca urmare a acțiunii de constrângere exercitate de făptuitor sau datorită aflării victimei în imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința, s-a produs actul sexual, mai exact în momentul în care se produce încălcarea inviolabilității și libertății sexuale a persoanei de sex diferit sau de același sex prin actul de penetrare sexuală⁵⁴.

În cazul în care făptuitorul realizează cu victima mai multe raporturi sexuale sau acte sexuale, atunci infracțiunea de viol va îmbrăca forma continuată, fiind incidente dispozițiile art. 35 alin. (1) și art. 36 alin. (1) C. penal, cu condiția ca acestea să aibă loc la diferite intervale de timp și cu aceeași rezoluție delictuală⁵⁵. În cele din urmă constatate, săvârșirea infracțiunii de viol poate avea ca rezultat nu numai o stare, ci și o vătămare. Acest rezultat apare, de regulă, odată cu consumarea infracțiunii, dar poate să apară și ulterior momentului consumativ, care se poate agrava în timp (de exemplu, o vătămare corporală care poate să se agraveze și să conducă în timp la decesul victimei). În această situație, se va avea în vedere dacă nu a intervenit prescripția, nu numai momentul consumării, ci și cel al epuizării rezultatului, deoarece numai în acest moment gravitatea faptei poate fi apreciată în ansamblu. Ca urmare, vor fi aplicabile și prevederile art. 37 C. penal privind recalcularea pedepsei pentru infracțiunea complexă dacă agravarea se produce după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare pentru viol. Tot astfel, dacă infracțiunea de viol se desfășoară în formă continuată, momentul epuizării va fi acela al comiterii ultimului act de viol⁵⁶. În cazul în care urmările violului se amplifică după momentul săvârșirii, infracțiunea are caracter progresiv și se va epuiza la data producerii rezultatului mai grav⁵⁷.

Formele agravate. Prima modalitate agravată prevăzută în [art. 218 alin. (3) lit. a) NCP], constă în faptul că *victima se află în ocrotirea, îngrijirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului*.

Violul în acest caz constituie o faptă mult mai gravă, deoarece este săvârșit de o persoană care se află într-o situație specială în raport cu victima, și anume are o anumită calitate față de aceasta (părinte, tutore, profesor, medic curant sau gardian etc.) care îi oferă posibilitatea să preseze psihologic asupra victimei pentru a o determina la un act sexual. Astfel de fapte reprezintă un deosebit pericol și pentru că sunt săvârșite chiar de către cel care, în virtutea funcției, profesiei ori a altor calități, avea obligația de a îngriji, educa, ocroti, păzi sau trata medical victima (spre exemplu, inculpatul a violat pe fiica din altă căsătorie a soției sale, cu care locuia împreună și era îngrijită de ei), ceea ce reprezintă o încălcare destul de gravă a obligațiilor care reveneau făptuitorului⁵⁸.

⁵⁴ *Ibidem*.

⁵⁵ G. Antoniu, T. Toader, *op. cit.*, p. 192.

⁵⁶ *Ibidem*.

⁵⁷ M. Udrouiu, *op. cit.*, p. 160.

⁵⁸ A. Boroi, *op. cit.*, p. 163.

Una dintre modalitățile sub care se pot prezenta raporturile dintre făptuitor și victimă este ca *victimă să se afle în îngrijirea făptuitorului*. Are obligația de îngrijire persoana care, în virtutea funcției sau calității pe care o îndeplinește în baza unui contract de muncă (de exemplu, personalul de îngrijire din spitale, sanatorii, așezăminte sociale, clinici de investigații etc.) sau în temeiul unui contract de prestări de servicii (baby-sitter, guvernantă etc.) ori în baza relațiilor de rudenie, are îndatorirea legală, contractuală sau morală de a îngriji victima. Pentru reținerea acestei circumstanțe agravante nu interesează izvorul raportului în temeiul căruia făptuitorul avea față de victimă obligația de îngrijire și nici durata acestui raport.

De exemplu, în practica judiciară, s-a considerat că agravanta operează în cazul violării fiicei dintr-o altă căsătorie a soției făptuitorului, care locuia în domiciliul comun și se afla în îngrijirea lor. Este necesar însă ca victima să se afle efectiv în îngrijirea făptuitorului, să locuiască împreună cu acesta⁵⁹. Această modalitate agravată este destul de gravă, deoarece victima aflându-se fie sub educarea, ocrotirea, îngrijirea sau tratamentul celui care a comis violul asupra sa, reprezintă o afectare gravă emoțională suferită de victimă.

Violul comis asupra unei persoane, care de fapt se află sub ocrotire sau educare, denotă faptul unei majore afecțiuni emoționale asupra victimei, aceasta fiind instruită emoțional spre o constantă siguranță, neașteptându-se la o bulversare emoțională și fizică ce vine din partea celui care de fapt are calitatea de a o îngriji sau ocroti. Comiterea infracțiunii de viol de către o persoană ce are această calitate se include în variantele agravate, anume datorită faptului că menirea acesteia este de a îngriji sau ocroti victima, iar reacționarea acesteia în sensul comiterii unui viol, este destul de gravă, având loc încălcarea atribuțiilor ce-i reveneau drept persoană responsabilă, dar mai ales încălcarea libertății sexuale a victimei, persoană ce se află sub ocrotirea sa.

O altă modalitate sub care se pot prezenta raporturile dintre făptuitor și victimă o constituie *aflarea victimei sub ocrotirea făptuitorului*. Această agravantă există atunci când făptuitorul are calitatea de tutore sau curator al victimei și, având o atare autoritate morală asupra victimei, abuzează de încrederea firească pe care o manifestă victima. În doctrină s-a apreciat că agravanta există și în cazul în care făptuitorul și-a asumat doar în fapt sarcina de a ocroti și a îngriji victima, fără a fi necesară instituirea în mod legal a tutelei sau curatelei⁶⁰. Respectiva agravată se prezintă sub o majoră gravitate, în deosebi dacă făptuitorul și-a asumat ocrotirea victimei doar în fapt. Prin asumarea acestuia doar în fapt de a avea în grijă victima și a o ocroti, aceasta aflându-se sub tutela sa, iar făptuitorul comițând un raport sexual prin constrângere, reprezintă o agravantă de o gravitate sporită, care se va sancționa cu pedeapsa cuvenită.

⁵⁹ G. Antoniu, T. Toader, *op. cit.*, p. 193.

⁶⁰ *Ibidem*.

Victima să se afle sub influența educatorului, la fel reprezintă o modalitate sub care se prezintă raporturile dintre făptuitor și victimă. Această agravantă presupune ca făptuitorul să aibă obligația de educare a victimei, fie în temeiul funcției, fie în baza unei convenții de a desfășura o muncă educativă cu privire la victima asupra căreia a săvârșit raportul sexual ori actul sexual sau alt act de penetrare vaginală sau anală împotriva voinței acesteia. În această categorie intră personalul didactic și pedagogic din orice instituție de învățământ de stat sau particulară, din școlile de arte și meserii, precum și persoanele angajate de particulari pentru educarea și instruirea copiilor, pentru lecții sau meditații⁶¹.

Tot o modalitate sub care se prezintă raporturile dintre făptuitor și victimă este ca *victima să se afle sub paza făptuitorului*. Această agravantă se verifică atunci când făptuitorul face parte din cadrul personalului de pază și de supraveghere a persoanelor deținute sau arestate preventiv ori internate în instituții de reeducare⁶². Raporturi dintre făptuitor și victimă se constituie și atunci când *victima se află în tratamentul făptuitorului*. În acest caz există raporturi și obligații speciale ale personalului medical, care, în virtutea îndatoririlor de serviciu ori prin profesia lor (medici, personal sanitar curant), trebuie să le respecte în ceea ce privește tratamentul medical, fie în cadrul cabinetelor medicale individuale, fie în instituții medico-sanitare (de stat sau private), fie la domiciliu. Făptuitorul va răspunde pentru viol în formă agravată indiferent de contribuția pe care a avut-o la săvârșirea faptei – autor, coautor, instigator sau complice. Raporturile dintre făptuitor și victimă constituie o circumstanță personală care nu se răsfrânge asupra celorlalți participanți⁶³.

A doua modalitate agravată a infracțiunii, constă în *violul comis asupra unei rude în linie directă, frate sau soră* [art. 218 alin. (3) lit. b) NCP]. Reprezintă o variantă agravată atât a formei tip ori a formei asimilate. Violul trebuie săvârșit față de o rudă în linie directă ascendentă sau descendentă (de pildă, violul comis de bunic asupra unui nepot, de tată asupra fiicei etc.) sau de către frate asupra surorii, de soră asupra fratelui, ori între frați, respectiv între surori; așadar, nu în toate cazurile în care violul se comite asupra unui membru de familie se va reține varianta agravată a infracțiunii (de pildă, în ipoteza în care victima este soția violatorului).

Noul Cod penal se depărtează astfel de jurisprudența anterioară (recursul în interesul legii nr. 2/2005) consacrand *absorbția infracțiunii de incest în cea de viol în varianta agravată dacă violul constă într-un raport sexual între rude în linie directă sau dacă acesta constă între frați și surori*. Potrivit Noului Cod penal, violul comis asupra soțului sau între verii primari va constitui infracțiunea de viol în forma tip sau asimilată (dacă nu se reține o altă variantă agravată a violului)⁶⁴. Nu are impor-

---

⁶¹ *Ibidem*, pp. 193-194.

⁶² *Ibidem*, p. 194.

⁶³ *Ibidem*.

⁶⁴ M. Udrouiu, *op. cit.*, p. 156.

tanță dacă gradul de rudenie în linie directă este stabilit în cadrul unei relații legitime (din căsătorie) sau din cadrul unor relații din afara căsătoriei. De asemenea, agravanta va fi reținută și în cazul rudeniei în linie directă izvorâtă din adopție. Va fi însă necesar ca făptuitorul să fi cunoscut calitatea de rudă în linie directă, frate ori soră a victimei. Se consideră agravantă dacă tatăl biologic al victimei este făptuitor, chiar dacă acesta nu a recunoscut paternitatea, însă există o hotărâre judecătorească de stabilire a paternității⁶⁵.

A treia modalitate agravată a violului o constituie vârsta victimei, și anume *violul comis asupra unei victime care nu a împlinit vârsta de 16 ani* [art. 218 alin. (3) lit. c) NCP], iar făptuitorul să fi cunoscut această împrejurare. Agravanta are în vedere efectul deosebit de nociv asupra dezvoltării psiho-active ulterioare a victimei. În reglementarea anterioară, agravanta opera dacă victima nu avea vârsta de 15 ani împliniți. Eroarea de fapt cu privire la vârsta victimei atrage răspunderea penală pentru forma simplă a infracțiunii. Eventualele îndoieli cu privire la vârsta victimei nu înlătură incidența agravantei. Incertitudinea cu privire la vârsta victimei, urmată de săvârșirea faptei, își găsește expresia pe planul formelor vinovăției, intenția indirectă care constituie o controversă între autori, considerându-se a fi suficientă pentru existența circumstanței agravante.

Săvârșirea violului asupra unei persoane care nu a împlinit vârsta de 16 ani este o circumstanță reală. Dacă violul a fost comis în participație, această circumstanță se răsfrânge asupra participanților care au cunoscut-o sau au prevăzut-o [art. 50 alin. (2)]⁶⁶. Dacă victima raportului sexual este o rudă în linie directă ori fapta se comite între frați și surori efectiv se va reține și varianta agravantă prevăzută de art. 218 alin. (3) lit. b) NCP, în care este absorbit incestul. În cele din urmă, există viol agravat dacă victima avea vârsta de 9 ani, chiar dacă nu s-a folosit violență; în acest caz nu se poate presupune că victima și-a exprimat în mod liber voința consimțind la raport sexual⁶⁷. În cazul în care inculpatul a săvârșit infracțiunea de viol asupra victimei care nu a împlinit vârsta de 15 ani, pe care o cunoștea și ale cărei trăsături somatice erau cele normale pentru un copil de 15 ani, nu sunt incidente dispozițiile referitoare la eroarea de fapt secundară. Actul sexual, rămas în forma tentativei, săvârșit prin constrângerea victimei care nu a împlinit vârsta de 15 ani, urmat de comiterea unui al doilea act sexual consumat, prin constrângerea aceleiași victime și în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, constituie infracțiunea de viol în formă continuată.

În cazul în care, în scopul săvârșirii infracțiunii de viol, victima minoră a fost lipsită de libertate de mai multe persoane împreună, fiind supusă unor suferințe pe durata lipirii de libertate, prin exercitarea unor acte de violență fizică repetate, sunt întrunite și elementele constitutive ale infracțiunii de lipsire de libertate în

⁶⁵ G. Antoniu, T. Toader, *op. cit.*, p. 194.

⁶⁶ *Ibidem*, p. 194-195.

⁶⁷ M. Udriou, *op. cit.*, p. 156.

mod ilegal aflată în concurs cu infracțiunea de viol⁶⁸. *Violul comis în scopul producerii de materiale pornografice* [art. 218 alin. (3) lit. d) NCP] reprezintă a patra agravantă a infracțiunii, atât a formei tip cât și a formei asimilate. Gravitatea acestei fapte reiese din aceea că raportul sexual, actul sexual oral sau anal se săvârșește în scopul producerii de materiale pornografice, dar pentru realizarea acestui scop s-a folosit constrângerea. Pentru realizarea agravantei este necesar ca făptuitorul să urmărească prin săvârșirea violului producerea de materiale pornografice⁶⁹. Prin pornografie se înțelege actele cu caracter obscen, precum și materialele care reproduc sau difuzează asemenea acte. Actele cu caracter obscen sunt gesturi săvârșite în grup, imagini, sunete ori cuvinte care, prin semnificația lor, sugerează actul sexual. Materialele cu caracter obscen sunt obiecte, gravuri, fotografii, holograme, desene, scrieri, imprimate, embleme, publicații, filme, înregistrări video, audio, spoturi publicitare, programe și aplicații informatice piese muzicale, precum și orice altă formă de exprimare care prezintă explicit ori sugerează o activitate sexuală⁷⁰. Această circumstanță are un caracter real și se va răsfrânge asupra participanților în măsura în care au cunoscut-o sau au prevăzut-o. Dacă, de exemplu, complicele pune la dispoziția autorului apartamentul în vederea realizării violului și a montat camere video pentru a filma raportul sexual sau actul sexual și a realizat astfel un material pornografic, autorul violului va răspunde penal pentru forma simplă a infracțiunii dacă nu a cunoscut împrejurarea că raportul sexual, actul sexual oral sau anal ori actul de penetrare vaginală sau anală este filmat ori dacă a aflat acest aspect ulterior consumării violului. Nu prezintă importanță dacă materialele pornografice au fost sau nu realizate efectiv, difuzate, expuse etc., ci, este necesar ca în momentul săvârșirii violului făptuitorul să urmărească acest lucru⁷¹.

O altă agravantă a violului constă în urmarea produsă de făptuitor asupra sănătății sau a integrității corporale a victimei – *vătămarea corporală* [art. 218 alin. (3) lit. e) NCP]. Pentru existența acestei agravante este necesar ca în urma violului să se fi produs praeterintenționat una dintre urmările prevăzute de art. 193 alin. (1) NCP, respectiv o infirmitate, leziuni traumatice sau afectarea sănătății unei persoane, care au necesitat, pentru vindecare, mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale; un prejudiciu estetic grav și permanent; avortul; punerea în primejdie a vieții persoanei; prin urmare, vătămarea corporală este absorbită în această variantă agravată a violului⁷². Dacă însă, făptuitorul a acționat cu intenția de a provoca victimei o infirmitate, leziuni traumatice sau afectarea sănătății unei persoane, care au necesitat, pentru vindecare, mai mult de 90 de zile de îngrijiri

---

⁶⁸ M. Udrouiu, *op. cit.*, pp. 156-157.

⁶⁹ A. Boroi, *op. cit.*, p. 164.

⁷⁰ G. Antoniu, T. Toader, *op. cit.*, p. 195.

⁷¹ *Ibidem*.

⁷² M. Udrouiu, *op. cit.*, p. 157.

medicale, un prejudiciu estetic grav și permanent, se va reține concursul dintre viol în forma tip sau asimilată (dacă nu se reține vreo altă variantă agravantă) și vătămarea corporală prevăzută de art. 194 alin. (2) NCP⁷³.

Fapta inculpatului de a încerca să violeze victima și, în urma avertizării de către aceasta că va sări pe fereastră de la etajul al II-lea al imobilului, de a continua amenințările pentru a o constrânge la raport sexual, urmată de ieșirea victimei pe fereastră și căderea ei cu consecința unor grave vătămări corporale, constituie tentativă la infracțiunile de omor și viol, aflate în concurs, iar nu tentativă la infracțiunea de viol în formă agravată care a avut ca urmare vătămarea corporală a victimei. Astfel, se impune concluzia că inculpatul a prevăzut posibilitatea morții victimei și a acceptat acest rezultat, acționând, deci, cu intenție indirectă de a ucide, iar nu cu intenție de viol depășită de rezultat, ca urmare a culpei inculpatului.

Violul este agravat și atunci când *a fost comis de două sau mai multe persoane împreună* [art. 218 alin. (3) lit. f) NCP], respectiv pentru existența acestei agravante este necesar ca făptuitorii să fie coautori, autori succesivi ai faptei sau complici concomitenți. Nu este necesar pentru reținerea acestei variante agravate ca toți participanții să fi întreținut un raport sexual/act sexual oral sau anal/acte de penetrare vaginală sau anale cu victima violului⁷⁴.

Nu se va reține coautoratul dacă o persoană imobilizează victima, iar alta o violează, primul va fi complice la forma agravată, iar cel de-al doilea va fi autor la forma agravată; dacă ambele persoane violează victima, fiecare ajutându-l pe celălalt prin imobilizarea victimei, se va reține în sarcina fiecăruia numai săvârșirea infracțiunii de viol în calitate de autor la forma agravată; iar dacă două persoane violează, succesiv, victima, ambii vor fi autori, iar nu coautori. Circumstanța agravantă legală a săvârșirii faptei de trei sau mai multe persoane împreună nu se poate reține în cazul prevederii art. 77 lit. a) NCP, însă poate fi reținută cea prevăzută de art. 77 lit. d) NCP atunci când la săvârșirea infracțiunii a participat și un minor. Este circumstanță reală, care se răsfrânge asupra instigatorilor și complicilor anteriori, în măsura în care au cunoscut-o sau au prevăzut-o. În cazul în care 4 inculpați acostă și amenință mai multe femei, după care fiecare făptuitor a dus câte o femeie pe câmp săvârșind violul în locuri apropiate, dar separate, constituie infracțiunea de viol săvârșită de mai multe persoane împreună, iar nu cea de viol în forma de bază⁷⁵.

Altă modalitate agravată și ultima a infracțiunii de viol este prevăzută în [art. 218 alin. (4) NCP] și este caracterizată de împrejurarea că *fapta de viol a avut ca urmare moartea victimei*. Pentru existența acestei agravante este necesar ca în urma violului să se fi produs praeterintenționat moartea victimei. În cazul în care moartea nu se produce praeterintenționat, ci ca urmare a exercitării cu intenție

---

⁷³ *Ibidem*.

⁷⁴ *Ibidem*, p. 158.

⁷⁵ *Ibidem*.

(directă sau indirectă) a unor activități violente asupra victimei, infracțiunea de viol poate fi reținută în concurs cu omorul calificat⁷⁶. În ipoteza în care fapta a avut ca urmare praeterintenționată sinuciderea victimei se va reține numai infracțiunea de viol (în forma tip sau în varianta agravată), deoarece urmarea mai gravă nu mai este prevăzută de lege în art. 218 alin. (4) NCP, iar infracțiunea de determinare sau înlesnire a sinuciderii se comite numai cu intenție, ceea ce nu este cazul în această ipoteză care implică culpa ca atitudine subiectivă a făptuitorului raportat la sinucidere sau încercarea de sinucidere; concursul între infracțiunea de viol și cea de determinare sau înlesnire a sinuciderii s-ar putea reține numai în ipoteza în care făptuitorul acționează cu intenție atât în scopul violării victimei, cât și al determinării sinuciderii⁷⁷.

Fapta de viol săvârșită asupra victimei, urmată de uciderea acesteia de către inculpat prin asfixie mecanică, prin obstrucția căilor respiratorii superioare, pentru ca victima să nu țipe și bănuind că a fost recunoscut de aceasta, întrunește atât elemente constitutive ale infracțiunii de viol în forma de bază, cât și pe cele ale infracțiunii de omor calificat comis pentru a înlesni sau ascunde săvârșirea altei infracțiuni, iar nu elementele constitutive ale infracțiunii de viol care a avut ca urmare moartea victimei, întrucât moartea victimei nu a constituit rezultatul praeterintenționat al infracțiunii de viol, ci inculpatul, obstrucționând căile respiratorii superioare ale victimei, a prevăzut rezultatul faptei de omor și a acceptat posibilitatea producerii lui⁷⁸.

Pedeapsa. Pentru săvârșirea infracțiunii de viol în varianta tip și varianta asimilată [art. 218 alin. (1) și (2) NCP] pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă se săvârșește în condițiile agravantelor prevăzute de [art. 218 alin. (3) lit. a)-f) NCP].

Violul care a avut ca urmare moartea victimei prevăzut de [art. 218 alin. (4) NCP] se pedepsește cu închisoarea de la 7 la 18 ani și interzicerea exercitării unor drepturi⁷⁹.

Având în vedere dispozițiile art. 36 alin. (3) NCP în ipoteza în care are loc o tentativă la infracțiunea de viol urmată de moartea praeterintenționată a victimei, se va aplica pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea consumată prevăzută de art. 218 alin. (4) NCP: închisoarea de la 7 la 18 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

---

⁷⁶ *Ibidem*.

⁷⁷ *Ibidem*.

⁷⁸ *Ibidem*, p. 159.

⁷⁹ *Ibidem*.

Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) (varianta simplă) și alin. (2) (varianta asimilată) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. În celelalte cazuri, acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu⁸⁰.

În cele din urmă relatate, referitor la grațiere, dacă O.U.G. nr. 13/2017 Publicată în Monitorul Oficial al României pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală⁸¹, a stârnit nenumărate controverse, atunci *infracțiunile contra libertății și integrității sexuale, precum violul, agresiunea sexuală, actul sexual cu un minor, coruperea sexuală a minorilor, racolarea minorilor în scopuri sexuale, hărțuirea sexuală - incriminate de articolele 218-223 ale Noului Cod penal - sunt exceptate de la grațiere*, potrivit dezbaterilor din Comisia juridică a Senatului de la data de 03.05.2017⁸².

Concluzii. Săvârșirea infracțiunii de viol, este cea mai marcantă și tragică faptă care se poate comite asupra unei persoane, în special asupra femeilor⁸³, care prezintă o vulnerabilitate și sensibilitate mai sporită decât partea masculină. Pe lângă suportarea durerii fizice la care se supune victima în urma unei infracțiuni de o gravitate sporită ca violul, aceasta riscă să rămână marcată întreaga viață, deoarece rușinea și gradul de emoție major cu o conotație negativă, o transformă într-o persoană neîncrezută, rușinată, chiar speriată de riscul recidivei rușinosului și dezastruosului eveniment. Din punct de vedere istoric, se constată faptul că infracțiunea de viol în vechiul regim era privită ca o violență tolerată, reclamațiile fiind o raritate, dar acest aspect nu denotă faptul că în secolele trecute nu se săvârșeau violuri, ci din teama unei publicizări și a suportării rușinii, victimele nu reclamau făptuitorii.

Sub aspectul comparativ, se constată că infracțiunea de viol prevăzută de Codul penal român constituie elemente tangențiale majore cu infracțiunea de viol prevăzută de Codul penal francez și Codul penal al Republicii Moldova.

În urma analizei factorilor preexistenți ai infracțiunii de viol, se descoperă diverse opinii din perspectiva mai multor penaliști, în mod special referitoare la subiecții infracțiunii.

Prin conținutul constitutiv al infracțiunii, s-au sesizat păreri controversate referitoare la săvârșirea infracțiunii de viol sub aspectul elementului subiectiv, unii autori susținând faptul că ar exista doar intenția directă, în timp ce alții ar susține că pe lângă intenția directă infracțiunea de viol s-ar comite și cu intenție indirectă.

⁸⁰ V. Dobrinioiu, M.A. Hotca, *op. cit.*, p. 174.

⁸¹ <https://lfc.ro/ordonanta-de-urgenta-nr-132017-publicata-in-monitorul-oficial/>.

⁸² <http://www.ziare.com/politica/senat/omorul-violul-traficul-de-persoane-si-furtul-nu-vor-fi-gratiat-a-decis-comisia-juridica-a-senatului-1464137>.

⁸³ D. Banciu, S. M. Rădulescu, C. Dâmboeanu, *Criminalitatea comisă cu violență în comunitățile rurale*, în Revista Română de Sociologie nr. 3-4/2006, p. 212.

De asemenea formele agravate în noua reglementare prezintă modificări, spre exemplu dacă victima este soția violatorului nu se va mai reține ca agravantă, ci constituirea infracțiunii în forma tip sau cea asimilată, „(dacă nu s-ar reține o altă variantă agravată a violului)”.

În cele din urmă menționate, drept propunere de „lege ferenda”, autorul concluzionează faptul că ar fi binevenită introducerea unei sancționări spre maxim în privința săvârșirii infracțiunii de viol de către pedofili. Astfel, prima propunere de „lege ferenda” ar fi sancționarea cu pedeapsa detențiunii pe viață și castrarea chimică a pedofililor, chiar dacă anterior această propunere a fost declarată neconstituțională conform Tratatelor U.E. la care România este parte. Propunerea a fost neconstituțională și se observă o creștere a ratei violurilor în rândul minorilor, ceea ce înseamnă că pedeapsa este prea blândă, de aceea autorul consideră că invocarea unei excepții referitoare la această metodă, ar fi necesară și binevenită drept scut protector asupra integrității sexuale, morale și corporale al minorilor.

De asemenea, tot sub aspectul propunerii de „lege ferenda”, autorul ar introduce în lege sancționarea „așa ziselor victime” care învinuiesc suspjecții cu rea credință, în scopul răzbunării, cu pedeapsa pentru care „ar fi trebuit să fie sancționat suspectul, dacă aceasta ar fi fost validă”.

Din punctul de vedere al autorului, introducerea în lege a acestor propuneri „de lege ferenda” ar micșora numărul victimelor, în special numărul copiilor drept victime, respectiv s-ar micșora și numărul violatorilor, dar ar avea loc și micșorarea reclamațiilor făcute cu rea credință în scopul răzbunării.

Este foarte important de evidențiat faptul că rata violurilor este într-o continuă creștere și sunt extrem de necesare, utile și binevenite noi propuneri spre o inovare a legii. Bineînțeles că niciodată nu vor dispărea violatorii, ucigașii, contrabandiștii și alți indivizi care conduc societatea spre degradare, însă este foarte important să se țină cont de fiecare intervenție, părere și propunere ce vin spre un progres util societății.

Violul este una dintre infracțiunile de o gravitate incontestabilă, acesta influențând negativ, atât fizic, cât și psihic orice individ, de aceea este foarte important ca pedeapsa acestei infracțiuni să se majoreze, astfel s-ar diminua treptat rata violurilor, care în ultimii ani a fost în creștere.

Bibliografie

1. George Antoniu, Tudorel Toader (coord.), *Explicațiile noului Cod penal*, vol. III (art. 188-256), Ed. Universul Juridic, București, 2015.
2. Georgina Bodoroncea, Valerian Cioclei (et al.), *Codul penal. Comentariu pe articole (art. 1-446)*, Ed. C.H. Beck, București, 2014.
3. Alexandru Boroi, *Drept penal. Parte specială*, Curs universitar, ed. a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2016.

4. Vasile Dobrinoiu, Mihai Adrian Hotca (et al.), *Noul Cod penal comentat. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2016.
5. Ioan Doltu, Vasile Draghici, *Criminologie*, Ed. Fundației „Andrei Șaguna”, Constanța, 2004.
6. Nicola Henry, Anastasia Powell, Asher Flynn, *Rape Justice: Beyond the Criminal Law*, Palgrave Macmillan, 2015.
7. Clare McGlynn, Vanessa E. Munro, *Rethinking Rape Law: International and Comparative Perspectives*, Routledge, 2010.
8. Ilie Pascu, *Drept penal. Partea specială*, vol. I, Ed. Fundației „Andrei Șaguna”, Constanța, 2004.
9. Sorin Rădulescu, *Sociologia și comportamentul sexual deviant*, Editura Nemir&Co, 1996, București.
10. Mihail Udroi, *Drept penal. Partea specială. Noul Cod penal*, ediția a 2-a revizuită și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2015.
11. Georges Vigarello, *Istoria Violului: sec. XVI-XX* (trad. B. Stanciu), Ed. Armarcord, Timișoara, 1998.
12. Nicole Westmarland, Geetanjali Gangoli, *International Approaches to Rape*, The Police Press, Bristol, 2012.
13. D. Banciu, S. M. Rădulescu, C. Dâmboeanu, „Criminalitatea comisă cu violență în comunitățile rurale”, *Revista Română de Sociologie*, nr. 3-4/2006, p. 199-218.
14. C. Burricand, M. Monteil, „Les condamnations pour infraction aux mœurs de 1984 anul 1993”, *Infostat Justice*, Ministère de la justice nr. 44/1996.
15. C. Lupe, „Evoluția istorică a reglementării răspunderii penale infracțiunile privitoare la viața sexuală pe teritoriul românesc”, *Annales Universitatis Apulensis Series Jurisprudentia*, 2007, nr. 10.
16. Codul penal (Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009).
17. Codul penal francez. <https://ro.scribd.com/doc/93392414/Codul-Penal-Francez>.
18. Codul penal spaniol. <https://ro.scribd.com/doc/91084903/Codul-Penal-Spaniol>.
19. Codul penal al Republicii Moldova. <http://lex.justice.md/md/331268/>.
20. Omorul, violul, traficul de persoane și furtul nu vor fi grațiate - a decis Comisia juridică a Senatului. <http://www.ziare.com/politica/senat/omorul-violul-traficul-de-persoane-si-furtul-nu-vor-fi-gratiat-a-decis-comisia-juridica-a-senatului-1464137>.
21. Monitorul Oficial al României. <https://ljc.ro/ordonanta-de-urgenta-nr-132017-publicata-in-monitorul-oficial/>.
22. <http://www.cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2002-disertatie-masterat/78-02-evoluia-incriminarii-violului-in-dreptul-romanesc>, secțiunea 2.